

PERUN BŮH

Perun je slovanský bůh bouře, hromu a blesku. Ačkoliv písemné zprávy o tomto božstvu pocházejí až na výjimky z východoslovanského prostředí, byl pravděpodobně ctěn všemi Slovany. Po pokřesťanštění Slovanů přešlo jeho uctívání v pravoslavném prostředí na proroka Elijáše.

V mimoslovanském světě je mu nejbližším božstvem baltský Perkunas, dále pak severský Thór, římský Mars, védský Indra a pravděpodobně i galský Taranis. Vzdálenější obdobou je pak římský Jupiter, řecký Zeus a hromovládny bůh Chetitů.

Pojmenování

Jménu Perun je tradičně přisuzován slovanský původ a jeho výklad vychází ze slovesa *perti „bíti, tlouci“, které má být spojeno s příponou *-unъ vyjadřující aktivního činitele děje. Pak by jméno Perun znamenalo „ten, kdo bije, pere“. Může také přímo souviset s výrazem pro úder.

Velmi podobná jsou jména baltských hromovládců, litevské Perkūnas, lotyšské Pērķūnis, Perkūnis, Perkons a pruské Perkuna, Perkunilacus a Percunis. Vycházejí z kořene *perkūnas, *perkūnis, potažmo z indoevropského *perku, ze kterého se vyvinuly výrazy pro dub i v dalších jazycích jako latinské quercus („dub“), sanskrské parkāti „posvátný strom“ a germánský kořen *ferchu- („dub“). Proto lze jméno Peruna vykládat také v souvislosti s dubem. Podobnost vykazuje i chetitské perunaš (skála) a sanskrtské parvata „hora, horní oblak“. Jméno Perun by tedy mohlo souviset také s indoevropským kořenem *perūnV („hora“).

Souvislost lze najít i s albánským slovem perëndi „bůh, nebe“. To bývá někdy vykládáno jako výpůjčka ze slovanských jazyků, ovšem jindy jako slovo s Perunem vůbec nesouvisející. Podle chorvatského lingvisty Petara Skoka to dokazuje, že Perun byl původně slovansko-ilyrským božstvem.

Místo v Hrádeckém Svatoboru

Jeho sídlem byla vrcholek Posvátné hory, především pak Perunova-Popova skála.